BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Aplicarea cadrului european privind rezoluția bancară – studiu de caz
Banco Popular, Spania
Veneto Banca și Banca Popolare di Vicenza, Italia

Emil Vonvea
Direcția Rezoluție Bancară

Comitetul de Pregătire a Trecerii la Euro

30.10.2017

Condițiile de declanșare a rezoluției

Instituţia de credit intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră – încălcarea cerințelor de autorizare, active mai mici decât pasive, neonorarea obligațiilor, este necesar un sprijin financiar public extraordinar

Nu există nicio perspectivă rezonabilă potrivit căreia starea de dificultate majoră ar putea fi împiedicată, într-o perioadă rezonabilă prin măsuri ale sectorului privat (acționarii nu mai pot furniza sprijin/nu există potențiali cumpărători)

Acţiunea de rezoluţie este necesară din perspectiva interesului public (atingerea obiectivelor rezoluției), iar lichidarea nu ar permite atingerea acestora

Condițiile de declanșare a rezoluției

Necesarul de capital poate fi acoperit complet din surse private?

NU

Banca este solvabilă/lichidă? (Decizia BCE)

NU

Banca este în stare de dificultate majoră (Decizia BCE)

DA

Măsura de rezoluție este în interesul public? (Decizia SRB)

DA

Rezoluție în conformitate cu cadrul legislativ european – BRRD (art. 18(1) SRMR)

Ex: BANCO POPULAR

NU

Lichidată în conformitate cu legislația națională (art 18(1) SRMR)

Dacă statele membre vor să acorde ajutor de stat – se aplică regulile UE privind ajutorul de stat

Ex: BPVI, BANCA VENETO*

*Sursa: Comisia Europeană, *completare Nomura*

Cazul Banco Popular (Spania)

Banco Popular în contextul sistemului bancar spaniol

Evaluarea solvabilității

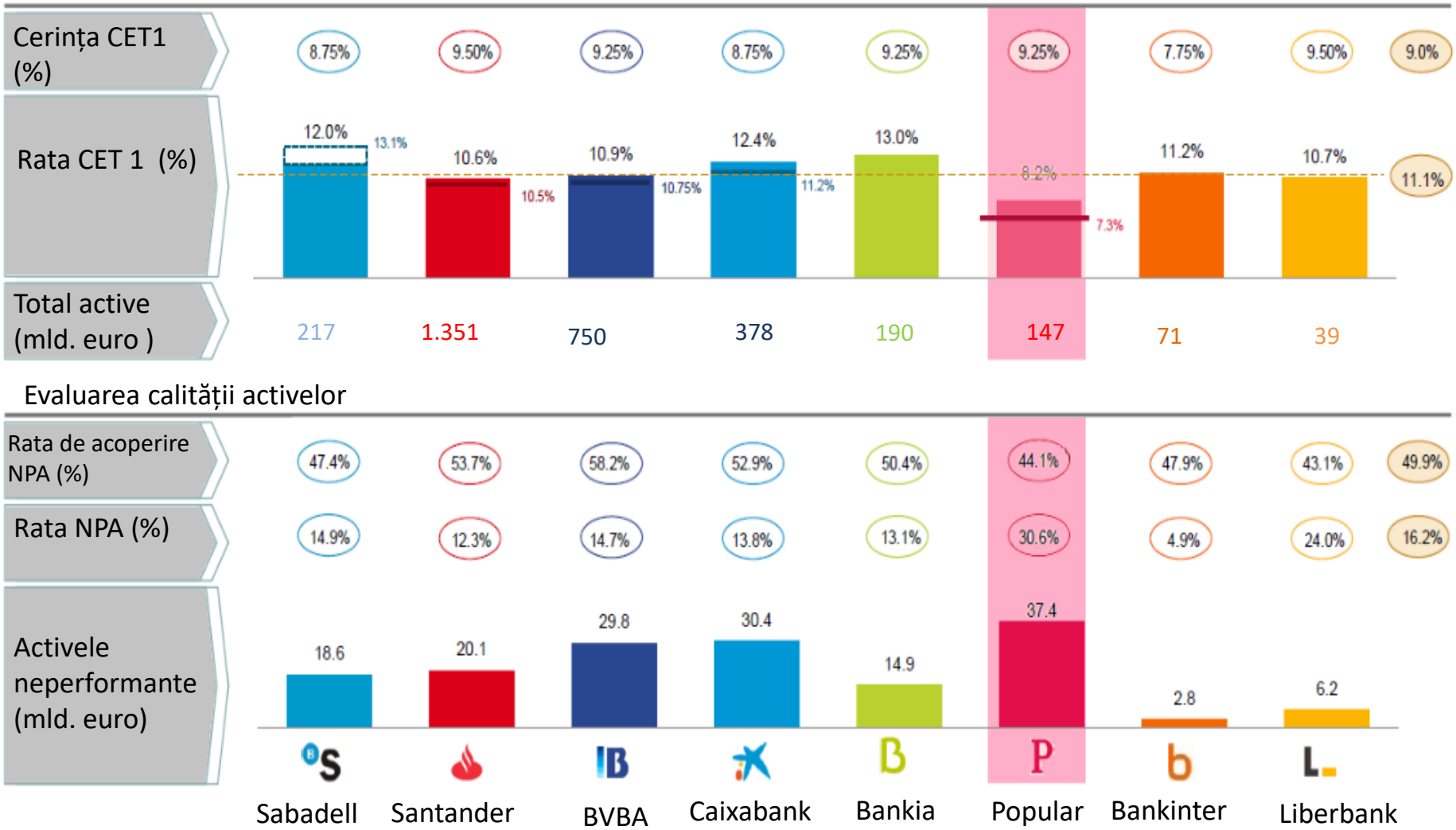

Sursa: prezentare Nomura

Situația specifică - Banco Popular

Prezență în Spania, Portugalia și SUA
Strategia de business: acordarea de servicii bancare persoanelor fizice, IMM și corporate (rol important în asigurarea de servicii bancare IMM-urilor din Spania)
Listată la Bursa de Valori din Spania
Aflată sub supravegherea consolidată a Băncii Centrale Europene
Autoritatea de rezoluție: SRB
Total active: 147,1 mld. euro, din care: Credite performante – 81 mld. euro Portofoliul de titluri – 24 mld. euro Finanţate prin: Depozite de la clienți – 78 mld. euro Finanţare BCE – 23 mld. Euro
Identificată ca fiind O-SII (Other Systemically Important Institution)

Cronologia evenimentelor

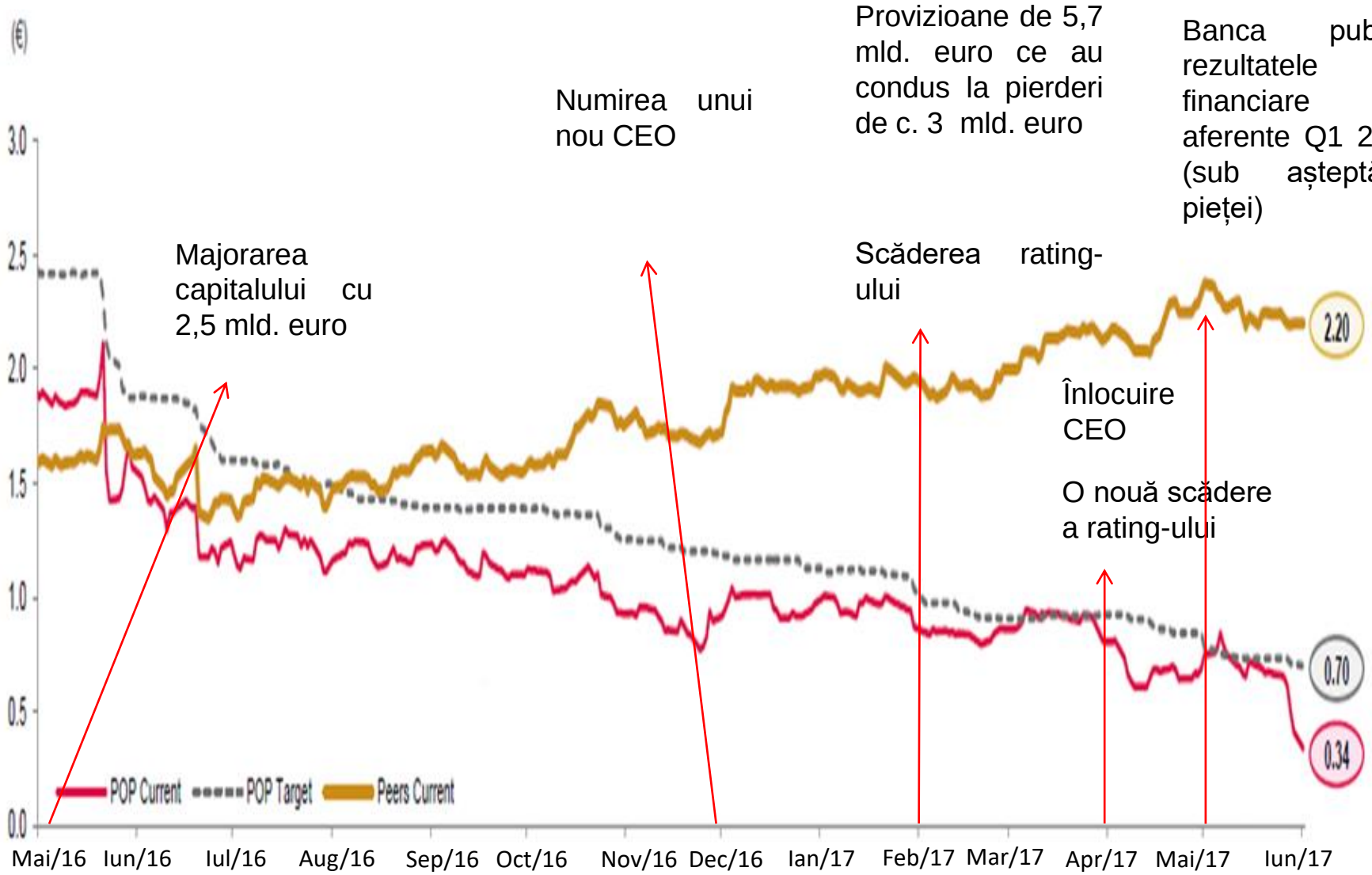

Sursă: prezentare Nomura

Deciziile autorităților

6 iunie 2017, BCE

notifică faptul că Banco Popular a atins punctul de non – viabilitate

și este declarată în stare de dificultate sau susceptibilă a intra în stare de dificultate

SRB

7 iunie 2017, SRB

a adoptat

schema de rezoluție

Data adoptării deciziei:	***7 iunie 2017***
Destinatar:	FROB
Instituție aflată în rezoluție:	Banco Popular Españiol S.A.
Aplicarea competenței de reducere a valorii contabile și de conversie a instrumentelor de capital:	Da
Instrument de rezoluție:	Instrument de vânzare a afacerii
Cumpărător:	Banco Santander S.A.
Ajutor din partea FR:	Nu

7 iunie 2017, FROB

Popular este vândută pe suma de 1 euro

după reducerea valorii nominale și conversia capitalului social, instrumentelor AT1 și T2

Santander

SRB decide:

Reducerea valorii nominale a acțiunilor Popular la 0 euro/acțiune (în valoare de 4 mld. euro)
Convertirea tuturor instrumentelor AT1 (1,3 mld. euro) în CET 1 și reducerea valorii nominale a acțiunilor rezultate din conversia AT1 la 0
Convertirea tuturor instrumentelor T2 (0,7 mld. euro) în CET 1
Transferul tuturor acțiunilor Banco Popular către **Banca Santander, valoarea transferului de proprietate fiind realizat la 1 euro** (pe baza evaluării Deloitte)

Implementarea rezoluției

„Resolution night (6-7 iunie)” - accelerarea procesului de vânzare pentru ca entitatea să fie operabilă ziua următoare	Negocierea contractului final de vânzare-cumpărare
	Adoptarea deciziei de către SRB
	Aprobarea schemei de rezoluție de către BCE
	Aprobarea actului de implementare de către FROB
	Notificările și comunicările necesare

Finanțarea rezoluției, exclusiv din bani privați

Banco Santander S.A. a participat astfel:

- ***13 mld. euro*** – acoperirea imediată a necesarului de lichiditate *(în dimineața zilei de 7 iunie)*
- ***7,1 mld. euro –*** pentru provizionarea suplimentară a NPL-urilor și recapitalizarea IC preluată în parametri prudențiali s-au utilizat rezervele băncii Santander la data rezoluției, urmând ca reconstituirea rezervelor și implicit, reconstituirea poziției de capital a acesteia la nivelul ante-achiziției Banco Popular, să se facă prin majorare de capital (în sumă de 7 miliarde euro, finalizată pe ***20 iulie 2017***)
- ***1 mld. euro*** – compensarea investitorilor retail ai Banco Popular, proces lansat în iulie 2017
- Provizionare suplimentară pentru litigii cu foşti acţionari sau creditori afectaţi de acţiunea de rezoluţie

Instrumente de rezoluție – alternative posibile

INSTRUMENTE DE REZOLUȚIE

Vânzarea afacerii

- Instrumentul de rezoluție aplicat

Recapitalizarea internă

- Incertitudinea impactului asupra deținătorilor de instrumente de datorie şi deponenţilor
- Utilizarea instrumentului nu ar fi rezolvat problema de lichiditate a băncii

Separarea activelor

- Instrumentul nu putea fi utilizat decât în combinație cu alt instrument de rezoluție

Banca Punte

- Instrument complex având în vedere dimensiunea băncii, dificultăţile operaţionale de implementare , necesarul de lichiditate

Reacția pieței

Moody's

Test trecut cu succes de noua structură instituțională UE

A crescut credibilitatea poziției oficiale a UE potrivit căreia creditorii băncii vor suporta costul eșecului

Totuși, rămâne neclar ce se va întâmpla în cazul eșecului unei bănci, unde gap-ul de capital necesar a fi acoperit va afecta **creditorii seniori sau deponenții instituționali**

Bloomberg

Este greu să eviți concluzia potrivit căreia alternativele în cazul Spaniei, ar fi avut consecințe mult mai negative decât **soluția rapidă** implementată

În cadrul **testului de stres din 2016** aplicat celor mai mari bănci ale UE, Banco Popular nu a fost identificată ca fiind o bancă ce va eșua, chiar dacă banca se lupta cu greutatea a 37 mld. euro împrumuturi neperformate

Financial Times

În timp ce acționarii Banco Popular au pierdut tot, iar cele 2 mld. euro în obligațiuni cu rang junior au fost complet șterse - puține semne de contagiune în piață

Un factor crucial ce a asigurat succesul ofertei Santander față de rivalii săi competitori în achiziția Banco Popular, a fost legat de fapul că Santander nu a solicitat garanții de stat

Evenimente ulterioare

La începutul lunii august 2017:

- Comisia Europeană a aprobat achiziția Banco Popular de către Santander

- Grupuri de investitori au inițiat acțiuni în justiție împotriva autorităților europene implicate în rezoluția Banco Popular, privind evaluarea circumstanţelor care au condus la deciziile luate, în special în ceea ce privește modul în care banca a fost evaluată, de ce nu au fost luate în considerare și alte oferte, etc.

- Blackstone, unul dintre cei mai mari investitori în domeniul imobiliar spaniol, urma să preia o participație de 51% din portofoliul de active neperformante ale Banco Popular (30 miliarde euro, la 33% din valoarea brută contabilă).

Cazurile Banca Popolare di Vicenza și Veneto Banca

(Italia)

Condițiile de declanșare a rezoluției

Necesarul de capital poate fi acoperit complet din surse private?

NU

Banca este solvabilă/lichidă? (Decizia BCE)

NU

Banca este în stare de dificultate majoră (Decizia BCE)

DA

Măsura de rezoluție este în interesul public? (Decizia SRB)

DA

Rezoluție în conformitate cu cadrul legislativ european – BRRD (art. 18(1) SRMR)

Ex: BANCO POPULAR

NU

Lichidată în conformitate cu legislația națională (art 18(1) SRMR)

Dacă statele membre vor să acorde ajutor de stat – se aplică regulile UE privind ajutorul de stat

Ex: BPVI, BANCA VENETO*

*Sursa: Comisia Europeană, *completare Nomura*

Situația specifică - Banca Popolare di Vicenza și Veneto Banca

Bănci italiene, cu o valoare însumată a activelor de 63 mld. euro (aproximativ 2% din sistemul bancar italian), din care: Credite performante – 26 mld. euro Active financiare – 9 mld. euro Finanţate din: Depozite clienți – 26 mld. euro Obligațiuni cu rang senior de prioritate (garantate parţial de stat) – 35 mld. euro
Autoritatea de rezoluție: SRB
Nu erau identificate ca fiind O-SII (Other Systemically Important Institution)
Aflate sub supravegherea Băncii Centrale Europene
Nivel foarte mare de credite neperformante (37%)

Cronologia evenimentelor

A doua jumătate a anului 2015

- Încălcarea cerinței de capital;
- BCE solicită plan de remediere a capitalului
- Nerecunoașterea ,,capitalului finanțat'' din CET 1

Mai 2016

- Eșecul ofertei publice inițiale, Fondul Atlante devine acționar majoritar

A doua jumătate a anului 2016

- Reducere majoră a veniturilor de bază; Deteriorare semnificativă a calității activelor; Costuri operaționale mai mari
- Fonduri suplimentare injectate de către Fondul Atlante

Prima jumătate a anului 2017

- Planul de afaceri combinat prevede o fuziune și un necesar de capital de 4,7 mld. euro
- Retransmiterea la BCE a unei noi versiuni a planului de refacere a capitalului

Deciziile autorităților

23 iunie 2017, BCE → notifică faptul că Banca Popolare di Vicenza și Veneto Banca sunt declarate în stare de dificultate sau susceptibile a intra în stare de dificultate → *SRB*

***23 iunie*, SRB** a determinat că măsura de rezoluție în cazurile Banca Popolare di Vicenza și Veneto Banca **nu este necesară în interesul public**:

- Cele 2 bănci nu furnizează funcții critice
- Eșecul lor nu este de natură să provoace efecte negative semnificative pentru stabilitatea financiară
- Procedura de insolvență poate îndeplini obiectivele rezoluției de aceeași manieră ca și rezoluția

Implicarea SRB a fost limitată la ,,**a decis să nu decidă**'' o schemă de rezoluție

Decizia Autorităților Italiene

Contrar deciziei SRB, Autoritățile Italiene au stabilit că cele 2 bănci furnizează funcții critice la nivel regional (în particular pentru finanțarea IMM-urilor din regiunea Veneto)

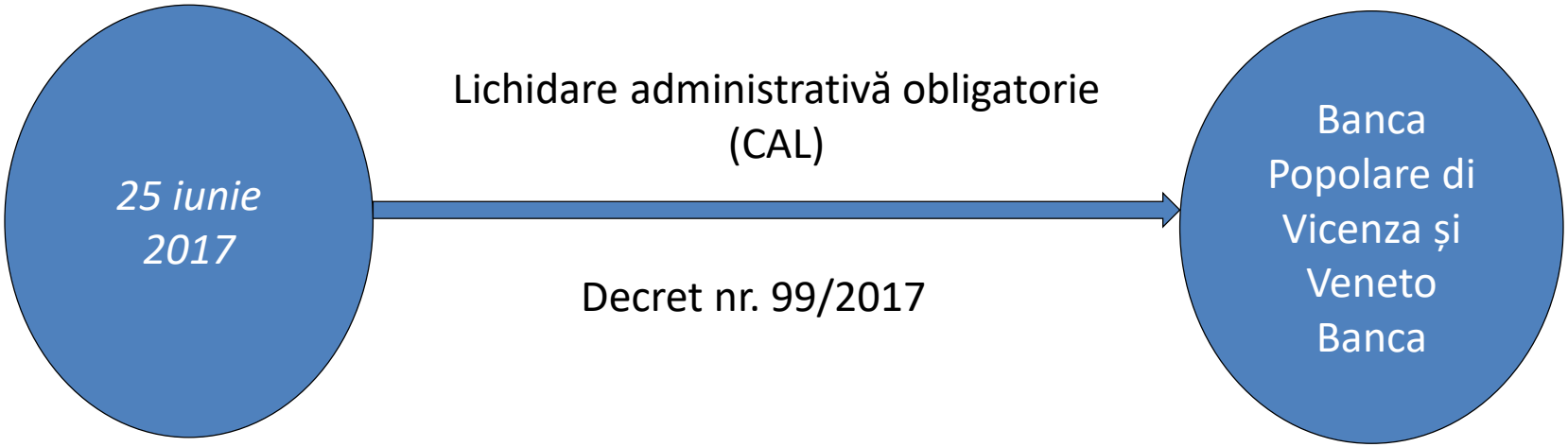

Deciziile autorităților

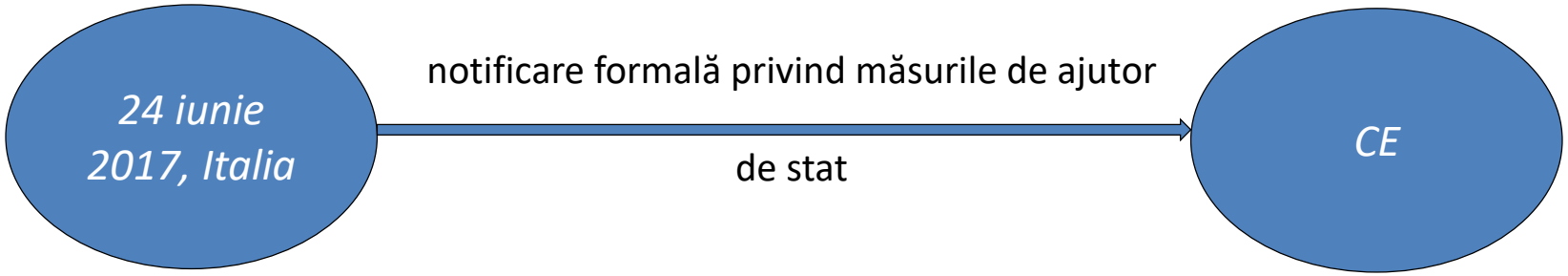

CE a acceptat acordarea de ajutor de stat în contexul procedurilor de insolvență pentru lichidarea ambelor bănci, ținând cont de interesul public pentru economia regională

Selecția cumpărătorului

6 potențiali cumpărători: 4 bănci italiene și 2 europene

2 oferte angajante

Intesa Sanpaolo a fost declarată câștigătoare

Transfer A&P – Retragerea licențelor bancare

- O parte din activele și pasivele celor două bănci a fost transferată către Intesa Sanpaolo
- *19 iulie* – Ținând cont de propunerea Băncii Italiei, BCE retrage licența celor două bănci

Finanțarea “lichidării”, exclusiv din bani publici

Statul italian:

Injecție de numerar în sumă de 4,8 mld. euro, din care:

- 3,5 mld. euro pentru a acoperi necesarul de capital al cumpărătorului după achiziție
- 1,3 mld. euro pentru a acoperi costurile măsurilor de restructurare necesar a fi implementate de cumpărător

Garanții pentru Intesa Sanpaolo:

- pentru acoperirea gap-ului dintre activele și pasivele transferate (5,4 mld. euro, sumă ce poate crește până la 6,4 mld. euro)
- pentru creditele performante dar cu risc mare pe care Intesa Sanpaolo le poate returna băncilor (până la 4 mld. euro)
- alte garanții (2,1 mld. euro)

Surse de recuperare: statul va putea recupera sumele acordate ca ajutor de stat prin vânzarea activelor celor două bănci lichidate (NPL-uri și alte active)

Reacția Comisiei Europene

Comisia Europeană a subliniat următoarele cu privire la măsurile propuse de Italia:
1. Acționarii și deținătorii de datorii subordonate au contribuit la absorbția pierderii, reducând intervenția statului italian
2. Banca Popolare di Vicenza și Veneto Banca (ambele au beneficiat de ajutor de stat) vor ieși din piață într-o manieră ordonată, în timp ce activitățile transferate vor fi restructurate și în mod semnificativ reduse de către Intesa Sanpaolo
3. **Măsurile nu constituie ajutor de stat către Intesa Sanpaolo,** deoarece entitatea a fost selectată într-un proces deschis, transparent și corect, pe deplin gestionat de statul italian

Reacția pieței

Europa a făcut o “breșă” în propriul regim de rezoluție apelând la bail-out în cazul Banca Popolare di Vicenza și Veneto Banca

Intensa Sanpaolo, banca italiană cu cel mai mare segment retail, preia de la Banca Popolare di Vicenza și Veneto Banca 26 mld. euro în depozite și credite performante. Dar, în loc să apeleze la capital din partea acționarilor – așa cum a procedat Banca Santander – Intesa primește capitalul de care are nevoie prin ajutor de stat

Financial Times: Decizia italienilor face ca Uniunea Bancară să fie și mai greu de realizat, iar UE a permis Italiei să crească pasivele cetățenilor săi

Cazul italienilor a semnalat **deficiențe mari în regulile europene**. SRB a declarat că eșecul celor 2 bănci italiene nu determină risc sistemic, în timp ce autoritățile italiene au ajuns la concluzia opusă și au procedat în consecință

Puncte cheie și lecții învățate

Instrumentul de rezoluție prevăzut în planul de rezoluție, respectiv bail-in, nu a funcționat în cazul Banco Popular, în contextul neîndeplinirii cerinței MREL

Chiar dacă ar fi fost aplicat instrumentul bail-in, nu ar fi fost restabilită poziția de lichiditate a băncii. În plus, ar fi fost în discuție credibilitatea băncii post-rezoluție, iar capacitatea acesteia de a se fi împrumutat direct în piață era cvasi limitată

Cooperarea foarte bună cu managementul băncii în perioada pre și post rezoluție este esențială

Puncte cheie și lecții învățate

Potenţial litigios al acţiunilor de rezoluţie

Investitorii vor acorda mai multă atenție indicatorilor de lichiditate ai băncilor, în special acelora finanțate whole-sale, care pot fi retrase ușor în situații de stres

Necesitatea armonizării la nivel european a legislației privind insolvenţa instituţiilor de credit